

Obsah

Předmluva editora ...11

Poděkování ...12

ČÁST PRVNÍ: KONTINENT V POHYBU ...15

Jedinečnost Afriky – geologický vývoj a reliéf (V. Cílek) ...17

Přílivy a odlivy pouští (V. Cílek, P. Pokorný) ...33

Pouštní krokodýlové, svědkové zelené Sahary (Z. Sůvová) ...50

Welwitschie podivná, živá zkamenělina z pouště Namib (P. Pokorný) ...53

Přízpůsobení zvířat životu v pouštích (Z. Sůvová) ...55

Savana aneb popis jednoho chaosu (D. Storch) ...59

Řeka Nil, páteř severní Afriky (V. Cílek, L. Lisá, J. Pacina) ...81

Země mezi nilskými katarakty (L. Varadinová) ...88

Rybolov na Nilu (Z. Sůvová) ...91

Záhadné jezero v egyptském Abúsíru (V. Cílek, L. Lisá) ...93

Výzkum povodňových sedimentů na Sabaloce v centrálním Súdánu (L. Lisá, J. Pacina, V. Cílek, A. Pokorná) ...94

Voda jako základ obživy v pustinách severní Afriky (P. Pokorný) ...99

Vegetační pahrbky – živí svědkové dávného pouštního zemědělství (P. Pokorný) ...114

Hafíry, uzly života v polopouštích sahelského pásma (P. Pokorný) ...119

Záplavové a závlahové zemědělství v dnešním Súdánu (A. Pokorná) ...121

Od řeky k přehradě. Núbijské záchranné kampaně (L. Varadinová) ...123

Africké kulturní rostliny: Počátky a vývoj afrického zemědělství (A. Pokorná, K. Kuncová) ...127

Čirok (A. Pokorná) ...152

Bavlník (A. Pokorná) ...154

Datlová palma (P. Pokorný) ...155

Africké melouny (A. Pokorná) ...158

Lagenárie: užitečná tykev, která pomohla člověku, ale nezměnila ho (K. Kuncová) ...160

Přízraky Sahary: vymírání severoafrické fauny (Z. Sůvová) ...163

Lidé versus zvířata (Z. Sůvová) ...185

Býčí kult v severní Africe (Z. Sůvová) ...187

Obří buvoli severní Sahary (Z. Sůvová) ...188

Záhadní medvědi z pohoří Atlas (Z. Sůvová) ...189

Osel a velbloud – koráby pouští (Z. Sůvová) ...191

Votivní mumie zvířat – duše bohů (Z. Sůvová) ...193

ČÁST DRUHÁ: KOLÉBKA LIDSTVA A LÍHEŇ CIVILIZACÍ ...195

Evoluce předků moderního člověka: bipedie, technologie, migrace (J. A. Svoboda) ...197

Příklad terénního průzkumu – Heriye (J. A. Svoboda) ...240

Příklad terénního průzkumu – Džerma (J. A. Svoboda) ...241
Příklad terénního průzkumu – Bahrija (J. A. Svoboda) ...242
Evoluce anatomicky moderních lidí v Africe pohledem archeogenetiky (V. Černý, M. Macholán) ...245
Od lovců k pastevcům: počátky svébytné africké cesty dějinami (L. Varadinová, L. Varadin) ...265
Životní strategie mezolitiků v centrálním Súdánu (L. Varadin) ...294
Specializovaní pastevci (L. Varadin) ...295
Skalní umění lovců-sběračů a nejstarších pastevců severovýchodní Afriky (L. Varadinová) ...297
Zlatá horečka v Súdánu (P. Pokorný) ...300

ČÁST TŘETÍ: AFRIKA SNŮ A SKUTEČNOSTI ...303

Čeští cestovatelé, umělci a spisovatelé v afrických pustinách (V. Cílek) ...305
Afrika mezi nadějí a beznadějí (V. Cílek) ...319
Klima jako sociální síla (V. Cílek) ...329
Nadměrná pastva v sahelu (Z. Sůvová) ...331
Současnost a budoucnost afrického rybolovu (Z. Sůvová) ...332
Kontinent mnohoznačnosti (A. Kunová) ...337
Seznam citované a použité literatury, prameny ...345

English summary ...369
Medailonky autorů ...374
Rejstřík ...377